

هر از چندگاهی آمارهایی از سوی دولت در زمینه اشتغالزایی اعلام می‌شود که تا مدت‌ها محل بحث و مناقشه کارشناسان قرار می‌گیرد.

شما این آمارها را باورپذیر می‌دانید؟

من زیاده‌به‌این آمارها باور ندارم. این آمارها گاهی با واقعیت‌های اقتصادی ایران همخوانی ندارد. گاهی نیز اصولاً کسانی که آمار را اعلام می‌کنند درک ضعیفی از عددورقم دارند. مثلاً تعداد افراد زیر خط فقر را بین ۲۰ تا ۳۰ میلیون نفر اعلام می‌کنند؛ این فاصله ۱۰ میلیون نفری جای سوال بسیاری باقی می‌گذارد. چگونه یک آمارگر، آمار را با چنین فاصله‌ای محاسبه کرده است؟ این نشان می‌دهد که یا درک درستی از آمار وجود ندارد یا اصولاً آمارها بر پایه و اساس درستی محاسبه نمی‌شوند. از طرف دیگر آمار را هرچوری می‌شود محاسبه کرد، ولی آیا مردم تورم یک‌رقمی را احساس می‌کنند؟ سبد معیشتی مردم چقدر افزایش قیمت داشته؟ مردم از خرید بسیاری از مایحتاج‌شان که دوسال پیش می‌توانستند بخرند، صرف‌نظر می‌کنند. به دلیل اینکه قدرت خریدشان کاهش یافته است. از طرفی ارزش پول ملی نیز پایین آمده است.

از این آمار که بگذریم، معضل بیکاری و روند حل آن را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در حال حاضر یکی از معضلات اصلی کشورمان بیکاری است. آقای روحانی قول دادند مساله اشتغال را با اشتغال فراگیر حل کنند. اشتغال فراگیر یعنی هرچقدر بیکار داریم سر کار بروند. آیا اقتصاد کشور در حال حاضر این ظرفیت را دارد که همه نیروهای آماده به کار را جذب کند؟ فعلاً مجموعه دولت با اشباع نیروی انسانی روبه‌رو است. یعنی اگر حجم زیادی از این نیروی انسانی را بیرون کنند باور کنید نه تنها کارهای جاری دیوان سالاری با اختلال مواجه نمی‌شود بلکه بهره‌وری هم بالا می‌رود. اشباع نیروی کار باعث افزایش هزینه‌ها و کاهش بهره‌وری می‌شود. بودجه عمومی کشور ۳۶۸ هزار میلیارد تومان است. حدود ۲۰۴ هزار میلیارد تومان هزینه پرداخت حقوق دیوان سالاری و بازنشتگان دولتی است؛ ۶۰ هزار میلیارد تومان نیز بودجه عمرانی است؛ ۱۰۴ هزار میلیارد تومان می‌ماند. از این مقدار بودجه وزارتخانه‌ها و نهادهای غیردولتی باید پرداخت شود. یکی از نهادهای غیردولتی بودجه ۶۰۰ میلیارد تومانی دارد یا یکی دیگر ۳۵۰ میلیارد بودجه دریافت می‌کند. نتیجه آن می‌شود که در سال جاری کسری بودجه وحشتناکی رخ خواهد داد در حالی که برای ایجاد شغل، سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی نیاز داریم.

در چند سالی که دولت آقای روحانی بر سر کار است، اقدامات دولت در رفع مسائل تولید و ایجاد اشتغال را چگونه می‌بینید؟

وزارت امور خارجه کوشش بسیاری در به‌سرانجام رساندن برجام انجام داد. نیروی ما از نظر سیاسی و اقتصادی بسیار تحلیل رفت تا توانستیم در به‌سرانجام رساندن برجام موفق شویم. موفقیت این مساله انتظارات بسیار زیادی را بین افکار جامعه به وجود آورد. انتظار می‌رفت وضعیت اقتصادی کشور با توجه به‌رفع تحریم‌ها بهتر شود؛ اما با کمال تاسف مشاهده می‌کنیم نه تنها وضعیت بهتر نشده بلکه اصولاً هیچ آثار بهبودی در وضع اقتصادی از جانب برجام ملاحظه نمی‌کنیم. در سه سال گذشته تحریم‌های شدید اقتصادی رخ داده است. این نشان می‌دهد مقدار زیادی مشکلات اقتصادی ما به مشکلات سیاسی گره خورده است. البته اقتصاد دولتی همیشه متأثر از سیاست بوده و این

محمود جامساز، اقتصاددان در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

حتی با فرض ۸۰۰ هزار شغل، درصد کمی از بیکاری جبران می‌شود

اغلب مردم در تامین معیشت خود مانده‌اند!

چند روز پیش رئیس جمهوری در بیست و نهمین جشنواره ملی قدرانی از کارگران اعلام کرد در سال ۹۶ دولت موفق شده است ۸۰۰ هزار شغل خالص ایجاد کند. این در حالی است که در اسفند گذشته رئیس سازمان برنامه و بودجه اعلام کرده بود در چهار سال گذشته دومیلیون شغل ایجاد شده است و این یعنی سالی ۵۰۰ هزار شغل. طی سال ۹۶ نیز هر از چند گاهی دولتمردان آمارهایی از این دست را منتشر می‌کردند؛ مانند ایجاد ۱/۵ میلیون شغل در نیمه سال ۹۶ از جانب جهانگیری، ایجاد دومیلیون شغل در فضای مجازی از طرف رئیس جمهوری و ... برای بررسی این آمارها به سراغ محمود جامساز، دکتری اقتصاد از دانشگاه کالیفرنیا رفته‌ایم و به‌طور کل وضعیت اشتغال و برخی مسائل اقتصاد کشور را بررسی کرده‌ایم. جامساز معتقد است: «۸۰۰ هزار شغل خالص در برابر این همه بیکاری‌ای که ما داریم چند درصد است؟ مادر آینده و سه سال آینده با حدود ۶ میلیون بیکار مواجه خواهیم شد. دولت چه برنامه‌ای برای بیکاران دارد؟ اشتغال مستلزم ایجاد بسترهای لازمی است که براساس ضرورت‌ها آماده شده باشند تا نیروی کار را جذب کنند.» در ادامه این گفت‌وگو را از نظر می‌گذرانیم.

تحصیلات دانشگاهی ندارد. اقتصاد دولتی به دلیل سوءمدیریت، ضعف ساختار اقتصاد دولتی و عدم ظرفیت اصلاح‌پذیری باعث شده تمام معضلات مملکت در همدیگر پیچیده شود. حل این اوضاع بسیار مشکل است و از طریق اقتصاد دولتی امکان‌پذیر نیست. اقتصاد دولتی همواره به روزمرگی می‌اندیشد و می‌خواهد راه‌های کوتاه‌مدت را انتخاب کند؛ راه‌هایی که فکر می‌کند به‌صحت است تا مردم را موقتاً راضی نگه دارد اما غافل از اینکه اثرات وتبعات آن موج ناراضیاتی را گسترش می‌دهد.

یعنی آینده اشتغال در کشور را مثبت

و رو به رشد نمی‌بینید؟

در حال حاضر اغلب مردم در تامین معیشت خود مانده‌اند. در کمتر خانواده‌ای بیکار وجود ندارد. ضمن اینکه فرض کنیم ۸۰۰ هزار شغل نیز ایجاد شده باشد؛ ۸۰۰ هزار شغل خالص در برابر این همه بیکاری‌ای که ما داریم چند درصد است؟ ما در آینده و سه سال آینده با حدود ۶ میلیون بیکار مواجه خواهیم شد؛ دولت چه برنامه‌ای برای بیکاران دارد؟ اشتغال مستلزم ایجاد بسترهای لازمی است که براساس ضرورت‌ها آماده شده باشند تا نیروی کار را جذب کنند. سرمایه‌گذاری، مدیریت، تکنولوژی، مراوده و جذب سرمایه خارجی و رقابت‌پذیری می‌خواهد. در کشورمان به دلیل اقتصاد دولتی رقابت معنی و مفهومی ندارد. اقتصاد دولتی

انجام شده باشد که به ایجاد شغل برسیم؟ ایجاد فرصت شغلی با ایجاد شغل متفاوت است. وقتی شغل ایجاد شده یعنی نفر سر کار می‌رود، در پستی یا منصبی یا جایی در اداره‌ای دولتی یا خصوصی کار می‌کند. شرکت‌های بخش دولتی انقدر اشباع نیروی کار دارند که نمی‌توانند استخدام جدیدی داشته باشند. البته حساب شرکت‌های دولتی جداست. شرکت‌های دولتی استخدام‌های گزینشی دارند و مشاغل در دایره‌ای محدود بین خودشان می‌چرخد. هزاران تحصیلکرده بیکار در کشور داریم؛ ۹۰ هزار دانشجوی دوره دکتری داریم؛ ۲۰ هزار پزشک عمومی بیکار داریم؛ فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بیشتر در مشاغل غیرمرتبط با رشته خود کار می‌کنند؛ بسیاری در اسنپ و تاکسیرانی مشغول به کار هستند؛ این شغل‌ها اصلاً نیازی به

دو از همدیگر جدا ناپذیر است. به‌طور کلی بانک‌های بین‌المللی که همه تحت نفوذ آمریکا هستند، با ما ارتباط بانکی برقرار نمی‌کنند و ما معضل مبادلات بانکی داریم، ما نتوانستیم حتی تجارت خارجی را سر و سامان دهیم. مساله دیگر تحریم‌های جدیدی است که آمریکا بر کشور ما تحمیل کرده است. بر این مبنا شرکت‌هایی را که تحت مالکیت سپاه کار می‌کنند تحریم کرده و در نتیجه بانک‌های خارجی می‌ترسند با شرکت‌های ایرانی کار کنند به دلیل اینکه ممکن است یکی از این شرکت‌ها جزء شرکت‌های تحریم‌شده باشد. پس سرمایه‌گذاری خارجی هم به تبع این قضیه در این سه سال وارد کشور نشده است. تهاجمات بسیار زیادی بعد از برجام امضا شد اما هیچ کدام از آنها به مرحله عمل و قرارداد نرسیده است. سرمایه‌گذاری داخلی هم نداشتیم، علت آن هم اختلاس‌های زیادی بود که اتفاق افتاد. هزاران میلیارد تومان اختلاس در موسسات مالی نظم و چرخش پولی کشور را به هم زد. پول‌هایی که از سپرده‌های خرد و کوچک مردم باید در بانک‌ها جمع می‌شد تا به بخش‌های تولیدی و خصوصی، بخش‌های مولد در امور کشاورزی، صنایع و خدماتی تسهیلات بدهند؛ در دست عده‌ای انگشت‌شمار قرار گرفت تا منابع کشور را چپاول کنند، هزاران میلیارد تومان را از چرخه پولی کشور خارج کردند و بانک‌ها نتوانستند در این مدت حتی تنخواه گردان شرکت‌های کوچک را تامین کنند. چگونه ممکن است سرمایه‌گذاری

ادامه از صفحه یک

جالب است که این کشور خودش صاحب ذخایر عمده نفت خام نیست و ۹۷ درصد از نفت پالایش شده مذکور را از دیگر کشورها وارد می‌کند و هزینه حمل نفت خام برای هزاران کیلومتر از نیز به هزینه‌های پالایشی خود افزوده است، اما همچنان از صنعت پالایش و پتروشیمی سود کسب می‌کند و در میان ۱۰ پالایشگاه بزرگ دنیا سه پالایشگاه را به خود اختصاص داده است. کشورهای ژاپن، آلمان و ایتالیا نیز وضعیت مشابهی دارند.

همچنین کشورهای همسایه از عربستان سعودی گرفته تا عراق و کویت برنامه گسترده‌ای برای توسعه فرآورده‌های پتروپالایشی دارند. همان شرکت توتال که ما آن را فقط برای گسترش میادین کاری خود دعوت کردیم، دو هفته پیش توسط کشور عربستان برای ساخت یک پتروپالایشگاه به ارزش پنج میلیارد دلار مورد مذاکره و تفاهم قرار گرفت. عراق برنامه‌ریزی کرده است تا سال ۲۰۲۵ دو پالایشگاه و یک پتروپالایشگاه هرکدام به ظرفیت ۱۵۰، ۱۰۰ و ۱۰۰ هزار بشکه در روز را به بهره‌برداری برساند. کشور کویت که وسعت آن به اندازه یکی از استان‌های ایران هم نیست، قصد دارد تا سال ۲۰۲۵ ظرفیت پالایشی خود را به دومیلیون

خبر

ایرانی‌ها در زمستان ۹۶

بیش از ۹ تن طلا خریدند

شورای جهانی طلا اعلام کرد تقاضا برای سکه و شمش طلا در ایران در سه ماه نخست ۱۸ مصادف با زمستان ۹۶ به ۹/۳ تن افزایش یافته و به بالاترین رقم در سه سال اخیر رسیده است. به گزارش «رویترز»، پس از کاهش ارزش ریال، افزایش نگرانی‌ها در مورد خروج آمریکا از توافق هسته‌ای و بازگشت تحریم‌ها، رغبت ایرانی‌ها در سه ماهه نخست امسال به خرید طلا افزایش یافته است.

شورای جهانی طلا در گزارشی در روز پنجشنبه اعلام کرد که به علت نگرانی سرمایه‌گذاران در مورد وخیم‌تر شدن روابط ایران و آمریکا و چشم‌انداز اقدامات کنترلی ارزی، تقاضا برای سکه و شمش طلا در ایران در سه ماه نخست امسال به ۹/۳ تن افزایش یافته و به بالاترین رقم در سه سال اخیر رسیده است. دونالد ترامپ در ۱۲ می مصادف با ۲۲ اردیبهشت تصمیم می‌گیرد که آمریکا را در توافق بین‌المللی که فعالیت‌های هسته‌ای

ایران را در عوض رفع تحریم‌ها محدود کرد، نگه دارد یا نه.

ارزش ریال در چند ماه گذشته چندین بار در برابر دلار آمریکا به کمترین قیمت خود رسید و دولت ایران برای یکسان‌سازی نرخ ارز اقداماتی انجام داد. بر اساس آمار گزارش شورای جهانی طلا، برخلاف بالا رفتن تقاضا برای سکه و شمش طلا، مصرف جواهرات در ایران در سه ماهه نخست امسال به نسبت سال گذشته ۱۶ درصد کاهش یافته و به ۱۰/۷ تن رسیده است.

آلکسیستر هی ویت، رئیس بخش اطلاعات بازار شورای جهانی طلا گفت پس از اینکه دولت ایران سه سال گذشته مالیات بر ارزش افزوده ۹ درصدی بر طلا جواهرات اعمال کرد، خریداران به خرید شمش و سکه بیشتر به چشم سرمایه‌گذاری نگاه می‌کنند تا به چشم جواهر. وی افزود بانک مرکزی ایران همچنین عرضه سکه را در سه ماهه نخست امسال افزایش داد و اندکی از رشد قیمت‌ها کاسته شد. این عوامل سبب شده است تا سکه در مقایسه با جواهرات به یک کالای سرمایه‌گذاری قابل توجه تبدیل شود.

با کیفیت‌ترین خودروهای ساخت داخل اعلام شد

شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران، گزارش ارزشیابی کیفی خودروها را در گروه سبک و سنگین اعلام کرد. گزارش ارزشیابی کیفی خودرو در فروردین منتشر شد که بر اساس آن تعداد ۴۰ هزار و ۲۱۸ دستگاه خودرو تولید شده که ۹۹ درصد از حجم تولیدات به خودروهای سبک و یک درصد دیگر به خودروهای گروه سنگین اختصاص دارد. خودروهای تولیدی کشور در این ماه، شامل ۳۷ مدل خودرو در گروه سبک و سه مدل در گروه سنگین است.

گروه سبک:

۱- بخش وانت: در این بخش در سطح قیمتی ۲، خودروی وانت تندر با اخذ ۳ ستاره کیفی بالاترین کیفیت خودروهای تولیدی ساخت داخل را در این ماه به خود اختصاص داده است.

۲- بخش سواری: در این بخش در سطح قیمتی ۱ خودروهای نیوم‌دا ۳، گرند ویترا و

و پژو ۲۰۰۸ در سطح قیمتی ۲ خودروهای کیا سراتو و هیوندای ۲۰، در سطح قیمتی ۳ خودروی اسبا B۳۰ و در سطح قیمتی ۴، تندر ۹۰ پلاس اتوماتیک، پژو ۲۰۷ اتوماتیک، رنو ساندرو و پارس تندر با اخذ ۴ ستاره کیفی بالاترین کیفیت خودروهای تولیدی ساخت داخل را در این ماه به خود اختصاص دادند.

گروه سنگین:

۱- بخش باری: در این بخش، خودروهای کامیونت ایسوزو NPR۷۵K، کامیون ولوو FMX۴۶۰ (کمپرسی) و کشنده ولوو FH۵۰۰، با اخذ ۴ ستاره کیفی بالاترین کیفیت خودروهای تولیدی ساخت داخل را در این ماه به خود اختصاص دادند.

۲- بخش مسافری: در این بخش، تنها خودروی تولیدی، اتوبوس بین‌شهری اسکانیا ۴۲۱۲ مارال است.

نمودار نوشت

